

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

SZKOLNICTWO WYŻSZE W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2014 -CUDZOZIEMCY

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, listopad 2015 r.

1. W opracowaniu wykorzystano dane z badań pełnych obejmujących wszystkie typy szkół wyższych i placówek naukowych, niezależnie od ich struktury organizacyjnej i form własności. Źródłem prezentowanych danych są roczne sprawozdania statystyczne:
 - S-10 (o studiach wyższych),
 - S-12 (o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych).
2. Studentów i absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami. W opracowaniu uwzględniono także zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne znajdujące się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
3. Informacje o studentach cudzoziemcach ogółem dotyczą studentów cudzoziemców, którzy planują studiować w Polsce/województwie przynajmniej rok akademicki.
4. W prezentacji studentów i absolwentów według podgrup kierunków studiów zastosowano Międzynarodową Standardową Klasyfikację Edukacji (ISCED' 97).
5. Studentów wykazano tyle razy, na ilu kierunkach studiowali według stanu w dniu 30 XI. Jeżeli absolwent w danym roku akademickim ukończył dwa i więcej kierunków studiów, to również został wykazany wielokrotnie.

Podstawowe pojęcia:

Absolwenci szkół wyższych – osoby, które uzyskały dyplomy stwierdzające ukończenie studiów wyższych i - po obronie pracy - uzyskały tytuł zawodowy magistra (po studiach magisterskich jednolitych lub drugiego stopnia/uzupełniających), inżyniera lub licencjata (po studiach pierwszego stopnia/zawodowych). Absolwenci wykazani są według stanu z poprzedniego roku akademickiego.

Doktorant – uczestnik studiów doktoranckich. Doktoranci wykazani są według stanu na 31 XII.

Nauczyciele akademicy w szkole wyższej – pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, profesora wizytującego, docenta, adiunkta, asystenta, wykładowcy, starszego wykładowcy, lektora, instruktora, a do roku 1990 i ponownie od roku 2006 na stanowiskach dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej. W opracowaniu wykazano pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych nauczycieli akademickich w przeliczeniu na pełne etaty. Nauczyciele zatrudnieni w więcej niż jednej szkole wykazani zostali w każdym miejscu pracy. Nauczyciele akademicy wykazani są według stanu na 31 XII.

Student – osoba kształcąca się na studiach pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolitych studiach magisterskich. Studenci wykazani są według stanu z 31 XI.

Studia doktoranckie – studia przygotowujące do uzyskania stopnia naukowego doktora, prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

Szkoły wyższe (uczelnie) – szkoły działające w oparciu o Ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 z późniejszymi zmianami).

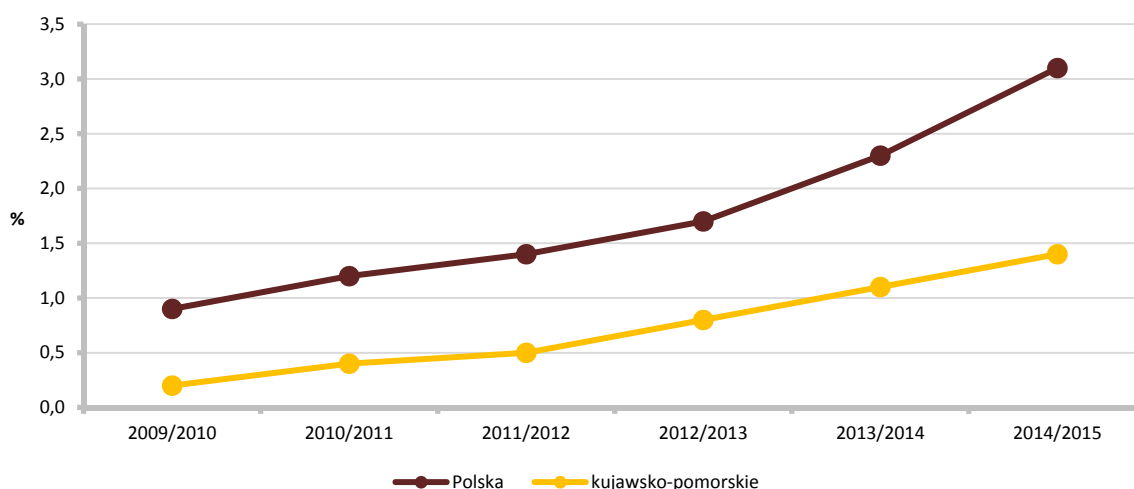

Umiejdzynarodowienie jest jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed polskim szkolnictwem wyższym. Działania w jego ramach podejmowane są przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i jego agencje, ale także przez szkoły wyższe. Pod tym pojęciem rozumie się nie tylko podejmowanie studiów przez studentów zagranicznych w Polsce, ale także długo- i krótkoterminowe zatrudnianie kadry naukowej z zagranicy czy uczestnictwo polskich naukowców w międzynarodowych programach edukacyjnych i badawczych. Internacjonalizacja to także pozyskiwanie oraz wymiana wiedzy i doświadczeń. Wzrost zainteresowania edukacją transgraniczną jest także wynikiem otwarcia się młodych ludzi na inne kraje i społeczeństwa. Niniejsze opracowanie sygnałne ma na celu analizę sytuacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r. w zakresie obecności cudzoziemców w szkołach wyższych, a tym samym analizę stopnia umiejdzynarodowienia szkół wyższych na jego terenie. W celu analizy tendencji wybranych zjawisk w czasie część zagadnień zaprezentowana zostanie w okresie 2009/2010-2014/2015 oraz w przypadku absolwentów w okresie 2008/2009-2012/2013.

Liczba cudzoziemców studentów w szkołach wyższych systematycznie wzrasta. W województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2014/2015 było ich 908. W porównaniu z liczbą studentów zagranicznych w roku akademickim 2009/2010 nastąpił ponad 6-krotny wzrost. Tendencja wzrostowa utrzymuje się również w Polsce, gdzie w tym czasie ich liczba wzrosła 3-krotnie. W roku akademickim 2014/2015 w szkołach wyższych na terenie Polski studiowało 46,1 tys. cudzoziemców.

Najczęściej stosowanym wskaźnikiem umiejdzynarodowienia szkolnictwa wyższego jest udział studentów obcokrajowców w ogólnej liczbie studentów na danym obszarze. W Polsce w roku akademickim 2014/2015 studenci zagraniczni stanowili 3,1% wszystkich studentów. W województwie kujawsko-pomorskim w analizowanym roku akademickim studenci zagraniczni stanowili 1,4% ogólnej liczby studentów. Pomimo, że wskaźnik ten przyjmował stosunkowo niską wartość zauważa się stopniowy wzrost obecności studentów zagranicznych zarówno na uczelniach w województwie kujawsko-pomorskim, jak i w Polsce. Dla porównania w roku 2009/2010 stanowili oni 0,9% wszystkich studentów w Polsce i zaledwie 0,2% w województwie. Tak mierzony wzrost umiejdzynarodowienia wynika nie tylko ze wzrostu liczby obcokrajowców, ale również ze spadku ogólnej liczby studentów. Jednocześnie zauważa się, że w analizowanym okresie tempo wzrostu umiejdzynarodowienia szkół wyższych w Polsce było szybsze niż w województwie kujawsko-pomorskim.

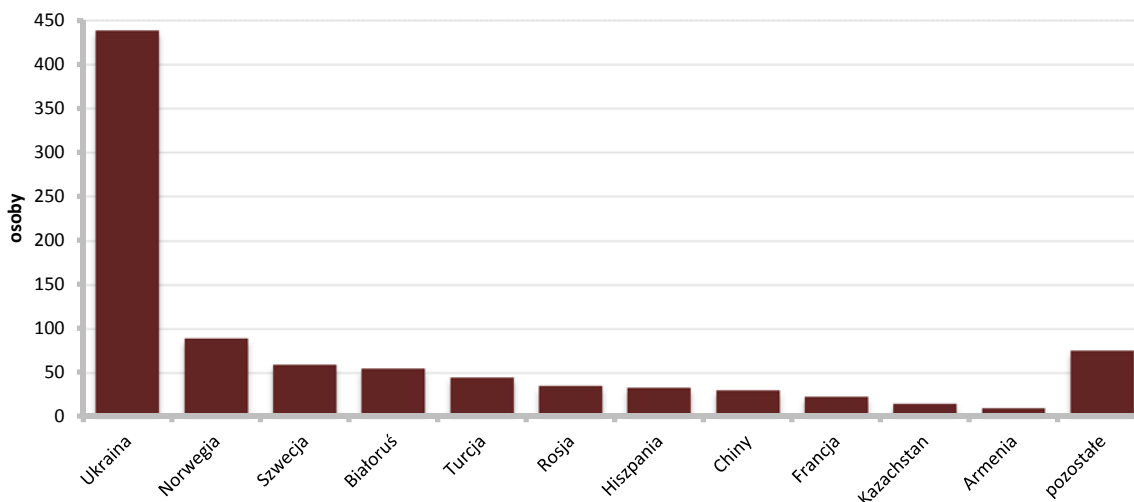
Studenci cudzoziemcy w ogólnej liczbie studentów

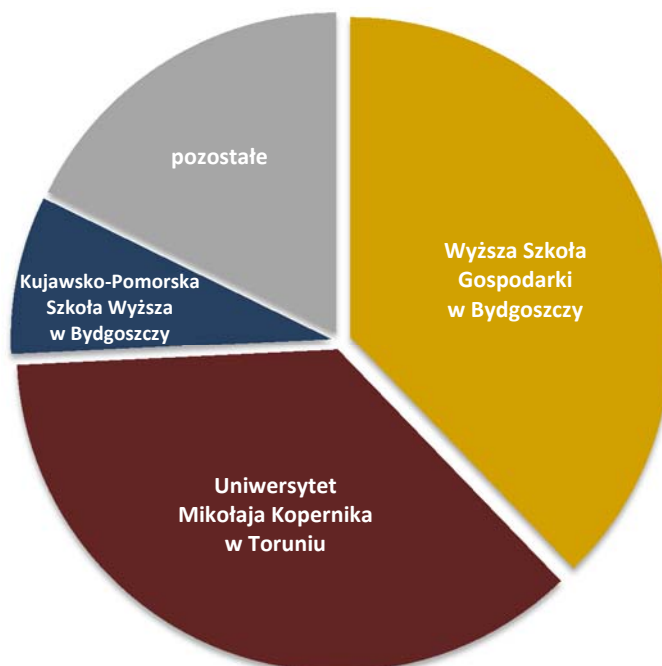
W roku akademickim 2014/2015 cudzoziemcy studujący w województwie kujawsko-pomorskim pochodzili z 46 krajów. Ponad 91% z nich stanowili Europejczycy, głównie z państw Europy wschodniej (Ukraina i Białoruś) i północnej (głównie Norwegia i Szwecja). Najbardziej liczną grupę stanowili studenci z Ukrainy – 48,3% ogółu studentów zagranicznych w województwie. W Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy studiowało 70,6% z nich.

Studenci cudzoziemcy według kraju pochodzenia w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2014/2015

Biorąc pod uwagę wszystkich studentów obcokrajowców można przyjąć, że najwyższy stopień umiędzynarodowienia wykazuje Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, w której to studenci z zagranicy w roku akademickim 2014/2015 stanowili 11,3% wszystkich studentów. W porównaniu z innymi szkołami wyższymi w dość dużym stopniu umiędzynarodowiona jest także Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego

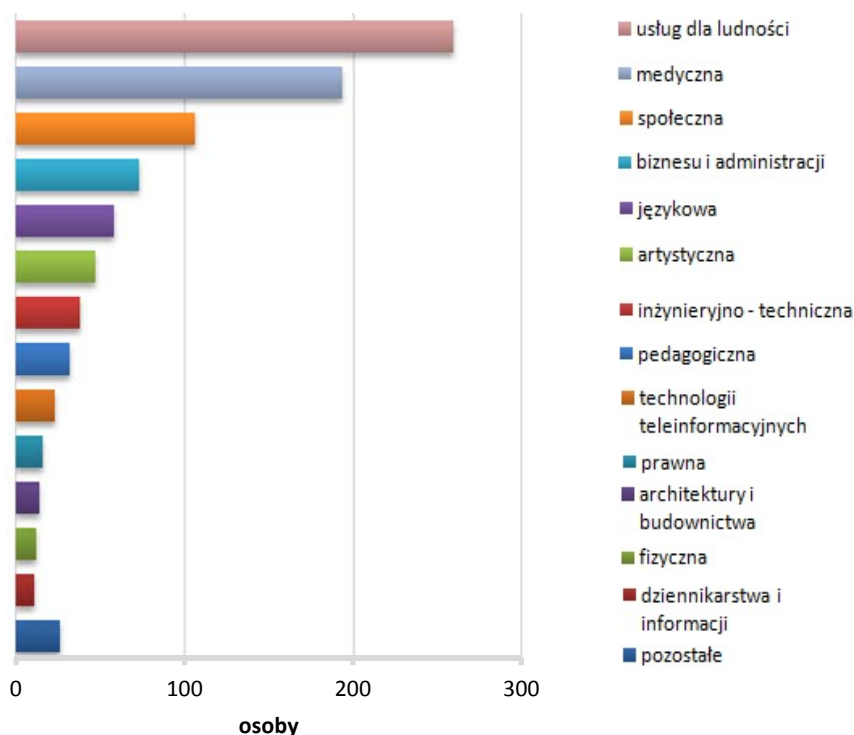
Studenci cudzoziemcy według szkół wyższych w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2014/2015

w Bydgoszczy, w której to studenci cudzoziemcy stanowili 7,0% ogółu studentów. Analizując natomiast strukturę studentów obcokrajowców zauważa się, że najwięcej z nich odbywało studia w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy (37,8%) oraz na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (36,5% – przy czym ponad połowa z nich studiowała na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy).

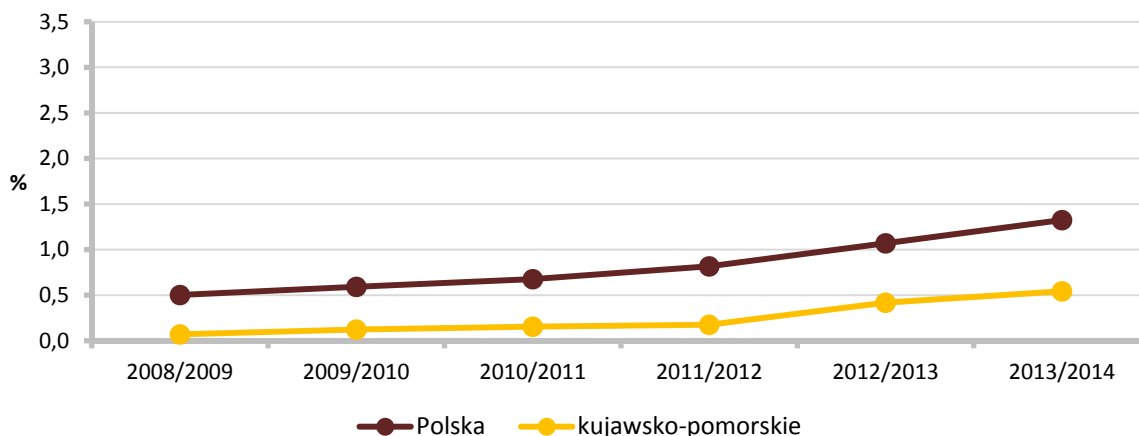
Studenci cudzoziemcy według podgrup kierunków w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2014/2015

Wśród cudzoziemców największym zainteresowaniem cieszyły się kierunki studiów zaliczane do podgrupy usługi dla ludności oraz do podgrupy medycznej. Odpowiednio 28,5% i 21,3% wszystkich studentów cudzoziemców wybierało właśnie te podgrupy kierunków.

W roku akademickim 2013/2014 szkoły wyższe w województwie kujawsko-pomorskim opuściło 108 **absolwentów** cudzoziemców, ponad 7-krotnie więcej niż w 2008/2009.

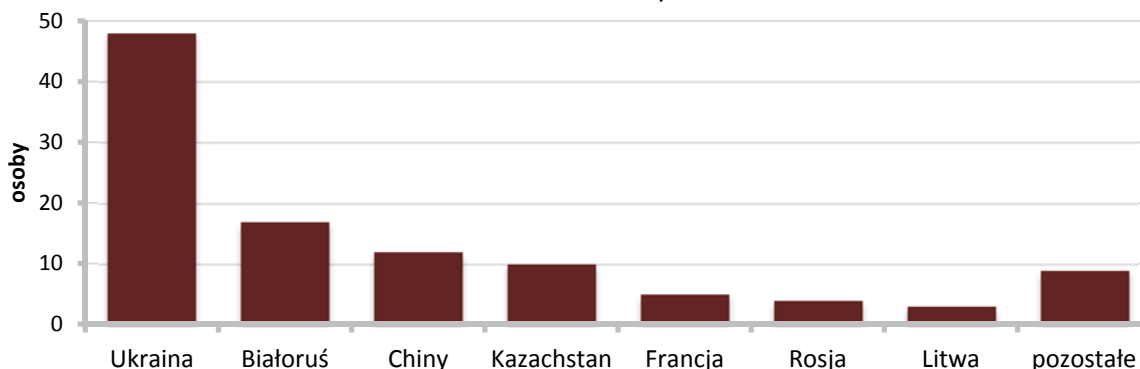
Absolwenci cudzoziemcy w ogólnej liczbie absolwentów

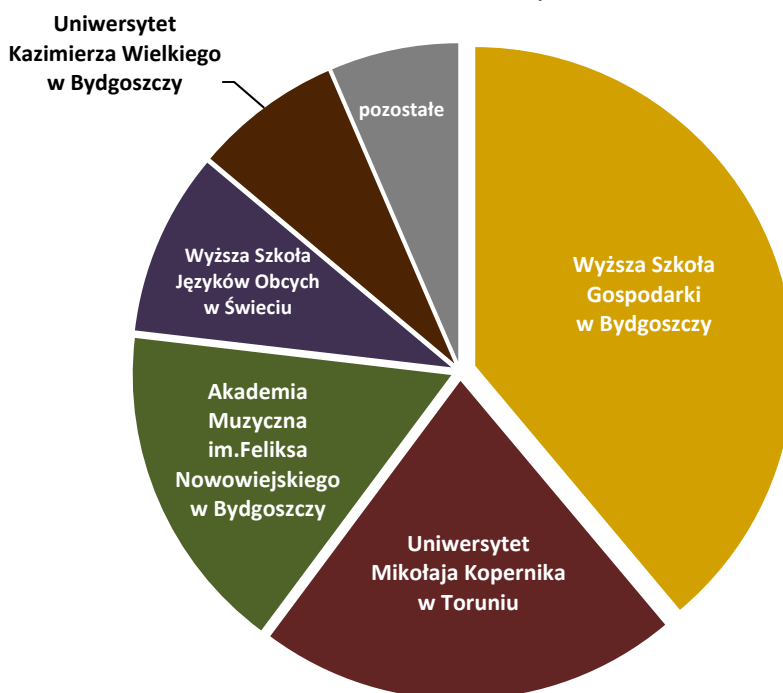
Absolwenci cudzoziemcy z roku akademickiego 2013/2014 stanowili zaledwie 0,5% wszystkich absolwentów w województwie. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 1,3%. Zauważa się, że w analizowanym okresie tak w Polsce, jak i w województwie kujawsko-pomorskim udział ten wzrastał. Absolwenci cudzoziemcy

Absolwenci cudzoziemcy według kraju pochodzenia w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2013/2014

w województwie pochodzili z 16 krajów. Najliczniejszą grupę stanowili Europejczycy – łącznie 75,9% wszystkich absolwentów cudzoziemców, w tym głównie z Ukrainy – 44,4% ogółu absolwentów cudzoziemców. Ponad 81% Ukraińców skończyło studia w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy. W roku akademickim

Absolwenci cudzoziemcy według szkół wyższych w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2013/2014

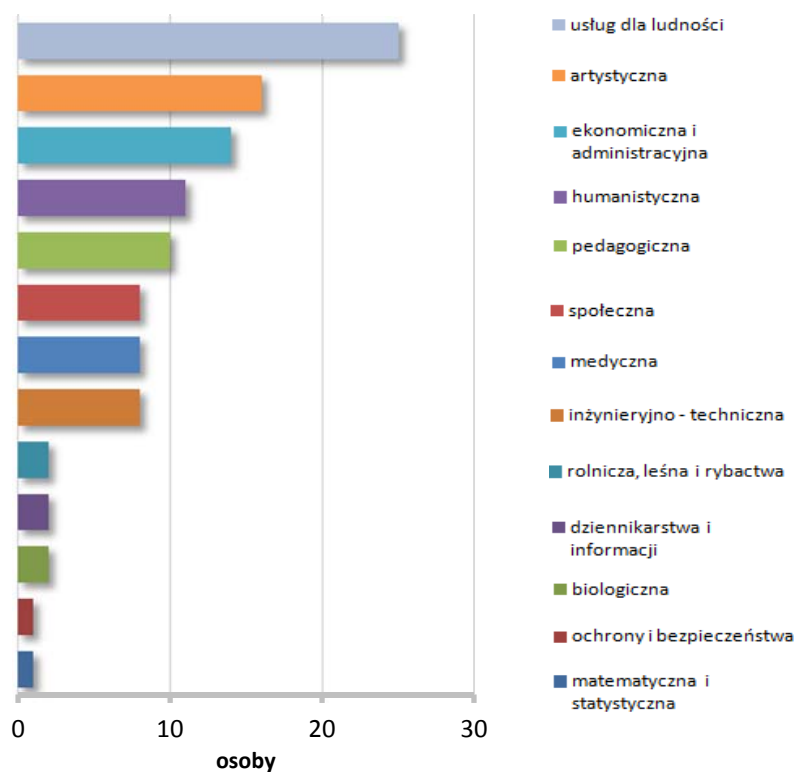

2013/2014 w tej uczelni odnotowano najliczniejszą grupę absolwentów cudzoziemców ogółem – 38,9% wszystkich absolwentów cudzoziemców w województwie. Niemal o połowę mniej liczną grupę stanowili cudzoziemcy absolwenci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

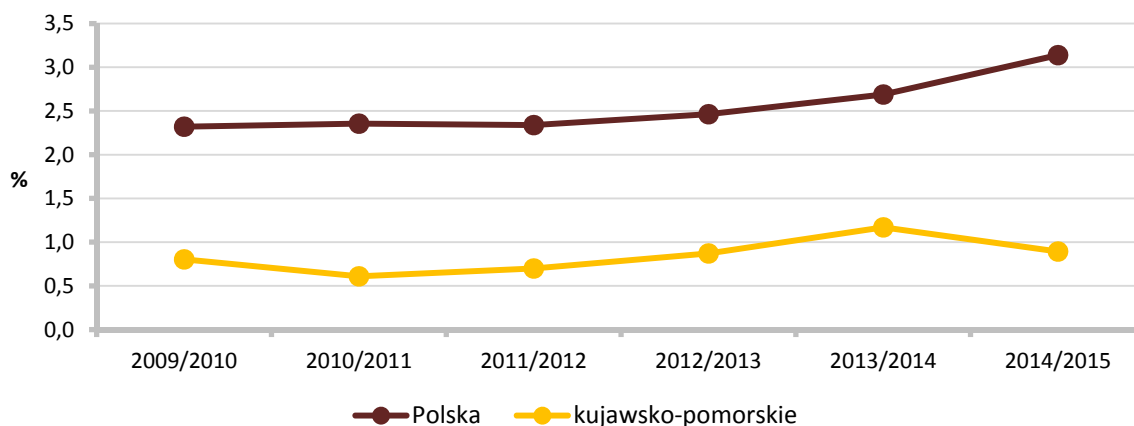
W roku akademickim 2013/2014 najwyższą liczbę absolwentów cudzoziemców odnotowano na kierunkach zaliczanych do podgrup: usługi dla ludności (23,1%), artystyczna (14,8%) oraz ekonomiczna i administracyjna (13,0%).

Absolwenci cudzoziemcy według podgrup kierunków w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2013/2014

Cudzoziemcy mają także możliwość podejmowania studiów trzeciego stopnia. W okresie 2009/2010-2014/2015 odsetek cudzoziemców doktorantów w ogólnej liczbie studentów trzeciego stopnia w województwie oscylował wokół 1%. W Polsce zjawisko to przyjmowało wyższe wartości.

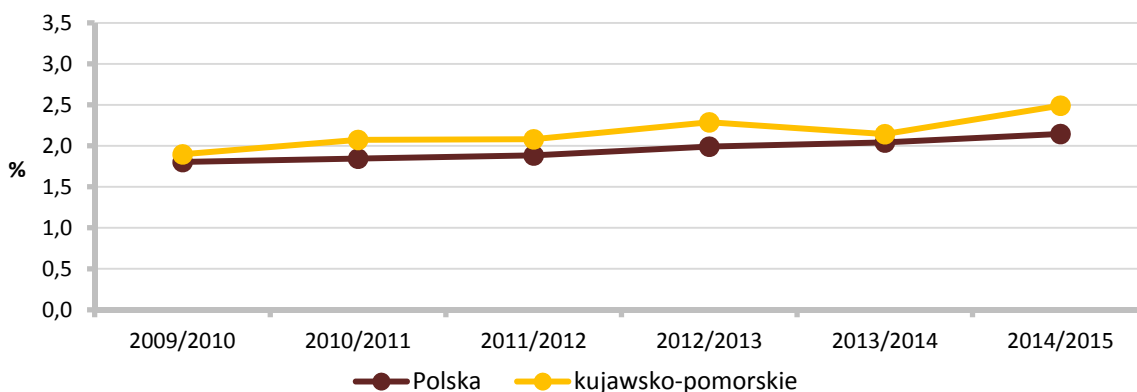
Doktoranci cudzoziemcy w ogólnej liczbie doktorantów

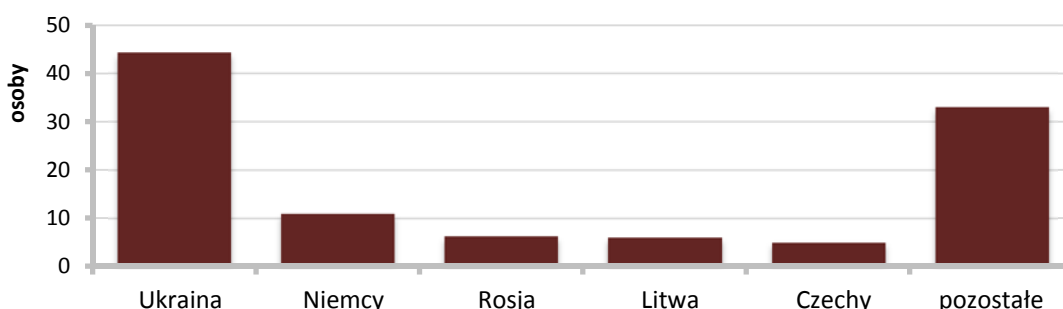
W roku akademickim 2014/2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim 11 cudzoziemców kształciło się na **studiach doktoranckich** i stanowili oni 0,9% wszystkich doktorantów w województwie. Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu studia odbywało 63,6% z nich, pozostali na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Prawie połowa z nich studiowała nauki społeczne.

Nauczyciele akademicy cudzoziemcy w ogólnej liczbie nauczycieli akademickich

Kolejnym z aspektów umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego jest długo- i krótkoterminowe zatrudnianie kadry naukowej z zagranicy. W analizowanym okresie 2009/2010-2014/2015 odsetek nauczycieli akademickich cudzoziemców w województwie wśród ogółu pełno- i niepełnozatrudnionych nauczycieli akademickich wahał się od 1,9% do 2,5%. W całym analizowanym okresie stopień umiędzynarodowienia szkół wyższych w tym aspekcie w województwie kujawsko-pomorskim był wyższy niż w Polsce. Nauczyciele akademicy cudzoziemcy w województwie pochodzili z 24 krajów, z czego ponad 93% z nich stanowili Europejczycy. Tak jak w przypadku studentów i absolwentów, tak i wśród nauczycieli akademickich w roku akademickim 2014/2015 najliczniejszą grupę stanowili Ukraińcy – 42,0% wszystkich nauczycieli akademickich cudzoziemców. Analizując strukturę narodowościową nauczycieli akademickich należy również zwrócić uwagę na Niemców, którzy stanowili 10,4% wszystkich nauczycieli akademickich cudzoziemców.

Nauczyciele akademicy cudzoziemcy według kraju pochodzenia w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2014/2015

W województwie kujawsko-pomorskim, pomimo stosunkowo niskich wartości wskaźników składających się na opis stopnia internacjonalizacji szkół wyższych, zauważa się stopniowy rozwój tego zjawiska. Z roku na rok przybywa w województwie studentów, absolwentów, doktorantów oraz nauczycieli akademickich obcokrajowców. Szkoły wyższe w województwie kujawsko-pomorskim stają się coraz atrakcyjniejsze dla cudzoziemców, szczególnie dla Europejczyków. Zwraca przy tym uwagę atrakcyjność kujawsko-po-

morskich uczelni zwłaszcza dla Ukraińców. W 2014 r. co drugi cudzoziemiec – student, absolwent oraz nauczyciel akademicki – pochodził z Ukrainy. Spośród kujawsko-pomorskich uczelni Ukraińcy najchętniej wybierali Wyższą Szkołę Gospodarki. W roku akademickim 2014/2015 kształciło się w niej 70,6% wszystkich studiujących Ukraińców oraz 81,3% absolwentów Ukraińców kończących studia w województwie kujawsko-pomorskim.

Autor opracowania: *Milena Krajewska* – Referat Analiz i Badań Regionalnych
– tel. 56 6117162

Redakcja merytoryczna: *dr Wiesława Gierańczyk* – kierownik Referatu Analiz i Badań Regionalnych

Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa: *Jacek Pruski* – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail: InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 366 94 00